I чужому научайтесь, И свого не цурайтесь... Т. Шевченко

СВОБОДА SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

Редакція і Адміністрація: "Svoboda", 81-83 Grand St. Jersey City, N.J. 07303
Телефони: (201) 434-0237 (201) 434-0807
з Ню Йорку (212) 227-4125
УНСоюзу: (201) 451-2200
з Ню Йорку (212) 227-5250 (212) 227-5251

РІК LXXXII. Ч. 147. ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, П'ЯТНИЦЯ, 8-го СЕРПНЯ 1975 ЦЕНТІВ 20 CENTS JERSEY CITY and NEW YORK FRIDAY, AUGUST 8, 1975 No. 147. VOL. LXXXII.

АМЕРИКАНСЬКІ ВІЗИ ДЛЯ ВАЛЕНТИНА І РАЇСИ МОРОЗ

Кембридж, Масс. — З Гарвардського Українського Наукового Інституту інформують, що Міжнародне Бюро Гарвардського університету вислало повідомлення до Раїси Мороз, що для неї і для її чоловіка Валентина Мороза є в американському посольстві в Москві готові візи для їх переїзду до ЗСА. Візи виєднав в Державному департаменті у Вашінгтоні Гарвардський університет, який бажає заанґажувати ув'язненого у Владимирській тюрмі біля Москви українського історика Валентина Мороза на викладача.

Д-р Гвозда найменований на директора „Інституту всіх націй"

Аубурн, Н. Й. — Газета „Ди Ситизенс - Адвертайзер" інформує у числі з 31-го липня ц. р., що д-р Іван Гвозда, професор політичних наук в Каюґа Кавнті Комюніті коледжі, був найменований членом Директорської Ради Інституту оф Алл Нейшенс (IAH), про що повідомив пресу посадник Пол В. Латтімор, діючий голова цього Інституту, який дає стипендії докторантам, що студіюють міжнародні проблеми. Д-р І. Гвозда, ініціятор програми Об'єднаних Націй в цьому коледжі, затруднений у згаданому коледжі вже від 1963 року. Він студіював в Німеччині, Сиракюзах, Меріленді, Олбані, в Барклей університеті в Каліфорнії і Корнел університеті в Ітака.

Проф. д-р Іван Гвозда

Раніше проф. І. Гвозда був найменований на керівника Комітету для розвитку академічний програм при Нюйоркському Інституті для заавансованих студій і активно працює для розробки програми академічного куррікулюм і анґажування фахових сил для університету. В керівництві Інституту Всіх Націй знаходяться такі особистості, як Артур Ґолдберґ, колишній амбасадор ЗСА в ОН, Артур С. Лалл, кол. амбасадор ЗСА в Індії, Юджін С. Блейк, генеральний секретар Світової Ради Церков, та багато інших.

Проф. д-р Іван Гвозда є членом Українського Народного Союзу у 25-му Відділі.

НА СОЮЗІВЦІ ПОЧАЛИСЯ КУРСИ УКРАЇНОЗНАВСТВА

Союзівкуа, (Л.К.) — В понеділок, 4-го серпня, о годині 10-ій ранку на цій оселі УНСоюзу в приміщеннях Віллі „Львів" відбулося відкриття 22-их з черги Курсів Українознавства. Відкриття попередила Служба Божа, яку відправив о. Іван Мак, парох Керґонксону в каплиці св. Володимира. Відтак всі приявні перейшли до віллі „Львів", в якій замешкують студенти під час щорічних три-тижневих курсів. Студентів привітали: головний касир УНСоюзу пані Уляна Дячук; головний радний УНСоюзу д-р Мирон Куропась, директорка курсів пані Христина Принада-Деміденко і ред. Любов Коленська.

На Курси прибуло 31 студентів — 20 дівчат і 11 хлопців — з різних стейтів Америки і провінцій Канади, а навіть одна дівчина з Венесуелі — 15-літня Ліда Припхан. Після відкриття переведено вступні іспити і в залежності від їх вислідів студентів розподілено на кляси.

Крім пані Принади - Деміденко, учительський склад цьогорічних Курсів становлять: Михайло Бурик, Віра Зельвак і Любов Мостова, цьогорічна Міс Союзівка. Починаючи від понеділка, 11 серпня, лекції з різних ділянок української культури і мисткиня. Програма навҐеруляк, відома українська мисткиня. Прочрама навчання рівнож включає лекції співу, які даватиме Оксана Борбич, та народніх танків, інструктором яких є Володимир Бакад. Заплановано ряд прогулянок, в тому поїздку до військової академії у Вест Пойнт та відвідини нової будівлі УНСоюзу і видавництва „Свободи" в Джерзі Ситі.

Вже в першому тижні курсанти мали нагоду заслухати гостинні виклади головного радного УНСоюзу д-ра Мирона Куропася, відомого педагога та автора праць з ділянки історії українського поселення в ЗСА, в тому популярної книжки в англійській мові „Українці в Америці". Заплановано й інші гостинні доповіді і семінарі по лінії особливих зацікавлень курсантів. Курси триватимуть до суботи, 23-го серпня.

Петро Яцик з Торонта пожертвував 20,000 дол. на ГЦУС

Кембридж, Масс. (ФКУ) — При кінці липня 1975 року вплинув на адресу Фонду Катедр Українознавства лист з Канади. В листі був чек на 14,000 долярів — пожертва на українські студії в Гарвардському університеті.

Таку посилку з таким чеком ФКУ у своїй понад 19-ти літній діяльності одержав вперше.

Чотирнадцять тисяч є в доповненні до попередньо складеної пожертви у висоті шести тисяч. Разом Петро Яцик, підприємець і діяч в Торонті, як також голова Канадського Комітету ФКУ, пожертвував на Гарвардський Центр Українських Студій — 20 тисяч долярів. Висоті тієї пожертви, як також ак тивна праця для ФКУ, ставить П. Яцика на чолі 300 особової групи Меценатів ФКУ.

В короткому листі Петро Яцик пише: „... ще за життя хочу підтримати речі і справи, в які я вірю. Я вірю, що тверда послідовна праця представників ФКУ - мусить цати добрі наслідки".

Посилаючи пожертву, Петро Яцик бажає Головній Екзекутиві ФКУ успіхів в досягненні наміченої цілі: створити підставову фундацію у потрібній висоті для Українського Наукового Інституту Гарвардського Університету. До кінця 1976 року треба зібрати 2 мільйони долярів, досі зібрано вже пів мільйона долярів.

МИКОЛА РУДЕНКО В ЛИСТІ ДО ЛЕОНІДА БРЕЖНЄВА РОЗКРИВАЄ ЖОРСТОКІСТЬ І БЕЗГЛУЗДЯ СОВЄТСЬКОЇ СИСТЕМИ

З достовірних джерел одержано на Заході копію відкритого листа відомого українського підсовєтського письменника Миколи Руденка до совєтського партійного верховода Леоніда Брежнєва, в якому вказується на антинародність і жорстокість та всілякі безглуздя совєтської системи. Як повідомляли своєчасно також західні пресові аґентства, в квітні цього року Микола Руденко в Києві і Андрей Твердохлєбов у Москві; обидва члени совєтської групи Міжнародної Амнестії, яка опікується політв'язнями в усьому світі, були на короткий час заарештовані совєтськими органами безпеки, а в їх мешканнях на доручення московської прокуратури був переведений обшук.

Микола Руденко народився 1920-го року у Донбасі, в робітничій родині. Під час війни був ротним політруком в оточеному Ленінґраді. Тяжко поранений, нагороджений орденом та медалями. Після війни працював на відповідальних посадах: редактор журналу „Дніпро", секретар парторганізації Спілки Письменників України. Як письменник виступає в жанрах філософської лірики, роману, оповідання, наукової фантастики. Руденка виключено з партії в квітні цього року — як згадано — він зазнав короткотривалого арешту, після якого його виключили також і зі Спілки Письменників. Лист Миколи Руденка до Леоніда Брежнєва датований 3-го липня 1975 і писаний російською мовою. Передаємо його в українському перекладі. В листі сказано:

ЛИСТ М. РУДЕНКА ДО Л. БРЕЖНЄВА

Високоповажаний Леоніде Ілліч!

Дозвольте поділитися деякими думками, котрі, як мені здається, можуть цікавити не лише мене. Вибачте, що доводиться писати від руки: друкарську машинку у мене відібрали під час обшуку, що його проведено в моєму помешканні 18 квітня 1975-го року за рішенням прокуратора міста Москви. Московський прокурор чомусь вирішив піддати репресіям членів совєтської групи „Міжнародної Амнестії". Припала ця честь і мені, хоч живу я не в Москві, а в Києві — столиці суверенної держави, котра є повноправним членом ООН.

До речі, про друкарські машинки. Ми вважаємо себе цивілізованими людьми, проте навіть такий робочий інструмент, як друкарська машинка, досі ще викликає підозру: що не кажи, а засіб „масової" інформації. Але тоді, на мою думку, треба було б узяти на облік також і кулькописи: я тепер за допомогою даного інструмента роблю копій не менше, ніж на машинці. Адже ніхто сьогодні не пише гусячим пером. Про це забувають ті, хто з далеких часів дореволюційного підпілля вважає друкарську машинку засобом пропаганди.

Я почав із цього дрібного факту тому, що за ним криється велике лихо, якого так довго не може позбутися наше суспільство: косність, зашкарублість мислення. Те, що ми засвоїли в юності, ми в незмінному вигляді несемо в старість. Нам чомусь тяжко дається та істина, що космічна доба вимагає безнастанного розвитку думки і духа. Життя людське триває сімдесят - вісімдесят років. Мало, надто мало! Проте, як на нинішні часи це надзвичайно багато: такої кількости років, можливо, вже й не матиме вся земна цивілізація. І причина завжди та сама: ми літаємо на ракетах, а думка наша їде волами. Старші люди, як і в минулі часи, не бажають миритися з тим, що молодь відчуває повів часу набагато гостріше. І думка у молоді ширша, багатша, ніж була в нас за молодих років. Так воно й мусить бути — і цьому слід лише радіти. Однак, ми чомусь не радіємо — грубо а іноді й дуже жорстоко обриваємо літ молодої думки, намагаючися підвести (підігнати) її під духовні стандарти, вироблені п'ятдесят або навіть сто років тому.

Я не бачу в нашому суспільстві інших конфліктів, ніж одвічний конфлікт між молодістю та старістю, між бюрократичною обмеженістю та духовною свободою. Однак, деякі люди намагаються надати цьому конфліктові „класового" характеру.

Пригадайте: Жовтневу Ре-

(Закінчення на стор. 3-ій)

Згоріла старинна церква в Новому Селі біля Криниці

Рим (УПБ) — „Слово Повшехне" з 4 червня 1975 р. подало таку інформацію:

„Вночі з неділі на понеділок згорів парохіяльний костел в Новому Селі, Криницького деканату, тарновської дієцезії. Не зважаючи на енерґічну рятункову акцію, не вдалося врятувати ні самої святині, ні нічого з її внутрішнього устаткування.

„Побачили пожар о год. 2-ій вночі. Керівник місцевої школи заалярмував телефоном пожарну сторожу в Новому Санчі, яка незадовго прибула на місце випадку. Також з'явилася місцева Охотнича пожарна сторожа та один відділ із Криниці. Одначе вже не вдалося ввійти до середини святині. Полум'я знищило всю будівлю аж по камінні фундаменти.

„Дерев'яна святиня, збудована 1795 р. під назвою Різдва Пресвятої Богородиці, була вживана до 1945 року уніятами. В її нутрі згоріли цінні ікони з XVII і XVIII в. Як показали перші досліди, електричне устаткування було в порядку. Костел і його устаткування були забезпечені від вогню. Мав теж забезпечення у формі громозводу та автоматичного вилучення з електричної сіті.

„На місце випадку прибув єп. Владислав Бобовскі, тарновский суфраган, який від суботи, 31 травня, переводив канонічну візитацію в Новому Санчі, якого адміністратором був о. кан. Ян Немєц. На місце пожару прибув теж криницький декан, о. кан. Францішек Подраза, а також кондеканальні отці.

„Органи МО перевіряють причину пожару. Тимчасово оцінюють шкоду на понад мільйон злотих".

Кожному українцеві ясно, куди то йде... — завважує УПБ.

Неспокої в Португалії продовжуються

Апорто, Португалія. — Після бурхливих антикомуністичних заворушень в місті Віля Нова де Фамілікао та в інших містечках і селах Північної Португалії, в середу, 6-го серпня ц.р. відбувся в містечку Порт, у недалекому віддаленні від Віля Нова, прокомуністичний мітінґ у якому, згідно з повідомленнями радіо і преси взяло участь понад 4,000 осіб, які прославляючи урядуючий тріюмвірат військової хунти, вимагали рівночасно придушення опозиції і арешту „усіх фашистських терористів". Мітінґ, на якому президіював командант військової залоги міста Порт, був подуманий як відповідь на численні антикомуністичні виступи в багатьох містах і містечках на Півночі, де знищено комуністичні бюра, спалено червоні прапори і святковано перемогу над комуністами. В багатьох інших місцевостях португальські антикомуністи обіцяють зробити те саме в скорому часі. Як повідомляють пресові кореспонденти у антикомуністичних виступах і нищенні головної квартири комуністичної партії у місті Віля Нова де Фамілікао, брали участь майже усе населення міста в числі приблизно 10.000, і декілька тисяч осіб із сусідніх містечок і сіл. В четвер, 7-го серпня всі ці маси народу взяли участь у похоронах 19-літнього мешканця міста, який згинув від куль військовиків, які охороняли комуністичну квартиру. Спокійну, але масову жалобну процесію зорганізувала Народна демократична партія, членом якої був убитий юнак.

Багатотисячна маса народу заатакувала і знищила бюра комуністичної партії в містечку Санто Тірсо, забравши перед тим усі документи і частину влаштування, які вони пізніше підпалили розклавши вогонь по середині міста.

У міжчасі, міністерство інформації почало вводити строгіші обмеження та обтинати права і так уже обмеженої вільности преси. Пропозиції міністерства інформації, які напевно будуть схвалені військовою хунтою, передбачають, різні грошові і в'язничні кари для видавців газет і поодиноких журналів за „поширювання контрреволюційних ідей".

Виконання плянів у сільському господарстві „дійшло до рубежів", промисловість „відстає" – стверджує Рада Міністрів УССР

Київ. — Згідно з повідомленням газети „Сільські Вісті" з 26-го липня ц. р. в Києві відбулося в дні 24-го липня засідання Ради Міністрів Української ССР з участю голів облвиконкомів, Київського і Севастопільського міськвиконкомів, керівників республіканських відомств і центральних організацій, відповідальних працівників апарату Ради Міністрів УССР і Держпляну республіки. Засідання, яке скликано для того, щоб розглянути господарську ситуацію в республіці, заслухало доповіді заступника голови Ради Міністрів УССР і голови Дежпляну П. Я. Розенка про „підсумки виконання Державного пляну розвитку народного господарства УССР за перше півріччя і заходи, яких вживається для забезпечення виконання народногосподарського пляну і соціялістичних зобов'язань на 1975 рік". Також розглянуто роботу промисловости, сільського господарства, будівництва і транспорту. В обговоренні доповіді, — як інформує газета, — взяли участь: міністер фінансів УССР А. М. Барановський, міністер чорної металюргії Я. П. Куликов, міністер промислового будівництва В. Д. Арешкович, міністер охорони здоров'я А. Ю. Романенко та багато інших функціонарів республіканського і обласного рівня.

Доповідач і численні промовці хоч і відмічали, що „за окремими показниками республіка близько підійшла до рубежів, намічених директивами XXIУ з'їзду КПСС" і багато запланованого у промисловості, сільському господарстві і інших галузях вже виконано, то все таки „ряд галузей народного господарства в тому числі деякі підприємства чорної металургії, вугільної промисловости, м'ясної і молочної промисловости — не повністю використовують наявні резерви, в результаті чого у червні вони не виконали плянів реалізації продукції і завдань по зростанню продуктивности праці". Зроблено закиди багатьом міністерствам, відомствам УССР і облвиконкомам, що вони „не вжили відповідних заходів до виконання плянів". Тому Рада Міністрів УССР поставила гостру вимогу до окремих міністерств і відомств „підвищити якості будівництва, подбати про повне виконання плянів і зросту продуктивности; зосередити всю увагу для успішного завершення жнив, збереженні всю ди вирощеного врожаю і приготовити землю під урожай 1976 року". Не забуто при тому і про „запланований продаж зерна державі".

У Києві відбулась прем'єра опери „Ярослав Мудрий"

Київ. — В державному академічному театрі опери та балету УССР ім. Т. Шевченка відбулася 24-го липня ц.р. прем'єра опери „Ярослав Мудрий". Автор опери — Г. Майборода, який за літературну основу для свого нового твору взяв одноіменну драматичну поему І. Кочерги. „Радянська Україна" з 25-го липня ц.р., повідомляючи про прем'єру опери відмічує, що композитор „відштовхуючись від подій і образів, змальованих у ній, написав монументальну історичну драму про Київську Русь — колиску трьох братніх народів, про проґресивного державного діяча і просвітителя, який бореться за об'єднання руських земель, розвиток культури". В опері партію князя Ярослава виконують М. Кірішев і О. Загребельний; у головних ролях виступають: Л. Пащенко, М. Стеф'юк, А. Кочерга, С. Дубровін, Г. Ципола, Р. Майборода, Г. Туфтіна, А. Мокренко, А. Кикоть, Н. Куделя, В. Рєка, Я. Головчук.

ЗАПИТ В „НЮ ЙОРК ТАЙМСІ": ЧОМУ УКРАЇНИ І БІЛОРУСІЇ НЕ БУЛО В ГЕЛЬСІНКАХ

Ню Йорк. — Впливова газета „Ню Йорк Таймс" у виданні із середи, 6-го серпня, помістила лист до редакції, в якому порушено питання відсутности України і Білоруси на Европейській Конференції для справ Безпеки і Співробітництва, яка проходила в Гельсінках. Листа написав білорус д-р Ян Запруднік, професор історії в Квінс коледжі в Ню Йорку. В листу м. і. сказано:

„Між заступленими на конференції в Гельсінках 35-ма державами були такі маленькі країни як Ліхтенштайн чи Монако, а також світові надпотуги, але не були там приявні Білорусь (населення — майже 10 мільйонів) і Україна (населення — коло 50 мільйонів), два члени - співосновники Організації Об'єднаних Націй, кордони яких були значно змінені під час Другої світової війни."

„Совєтський уряд твердить, що Білорусь та Україна є самостійними державами, які мають власний голос на міжнародних конференціях...." „Відсутність Білорусі та України на Гельсінській конференції є ще одним доказом, що полагодження важливих справ, навіть важливих формальностей, які стосуються Білорусі та України, є виключною прерогативою Москви. Дивує, як справи европейської безпеки і співробітництва могли бути вирішені, коли не були допущені до безпосередньої участи в цих рішеннях майже 60 мільйонів нібито самостійних европейців."

Совєтський Союз офіційно затвердив гельсінську декларацію

Москва. — Офіційне пресове аґентство Совєтського Союзу ТАСС повідомило, що уряд СССР формально затвердив уже „остаточний документ" — декларацію, підписану представниками 35 країн світу в Гельсінках, Фінляндія. Повідомлення проголосили рівночасно Центральний Комітет Комуністичної партії СССР, Президія Верховної Ради і Рада Міністрів СССР. Практика проголошувати звернення генерального секретаря КПСС трьома урядовими інстанціями, коли йдеться про важливі міжнародні договори, була й цим разом застосована. В повідомленні наголошується заслуги Леоніда Брежнєва „за його невтомну турботу для світового миру". В поширеному зверненні закликається також населення СССР до інтенсивної ідеологічної праці над собою і чуйности. На Заході цей уступ пояснюють як страх перед прийнятою в Гельсінках постановою, про виміну людьми й ідеями.

У Клівленді поховали проф. М. Ждана

Клівленд (Степан Кікта). — Померлого на атак серця ранком 25-го липня ц. р. проф. Михайла Ждана громада в Клівленді відпровадила на вічний упокій на цвинтар у Пармі в понеділок, 28-го липня. Попереднього дня в похороннім заведенні Колодія о. Микола Павлишин відслужив Парастас, після якого померлого історика, дослідника доби Галицько - Волинської Держави і зносин із Золотою Ордою попрощав від „Українського Історика" та наукових установ проф. д-р Любомир Винар із Кенту.

У день похоронів, у часі св. Літургії в церкві св. Покрови, прощав свого парафіянина парох о. Павлишин, а над могилою на цвинтарі попрощали Покійного інсп. Олена Дуб від Шкільної Ради УКК і Школи Українознавства, мґр Т. Царик із Вашінґтону від кол. учнів у Німеччині, З. Кріслатий від учнів у Клівленді, мґр І. Гавур від родинної Любачівської Землі, С. Кріслатий від Комітету Оборони Обряду і Традицій та С. Ждан з Торонта від учнів з Любачева.

Св. п. проф. М. Ждан народився 13-го липня 1906 р. в Коровиці у повіті Любачів і по матурі в Перемишлі в 1924 року студіював історію і географію у Львові. Як магістер філософії вчив потім в гімназії в Любачеві, а за війни у Львові. На еміґрації був директором гімназій у Травнштайні і в Діллінґені в Німеччині, а по переселенні вчив у Школі Українознавства у Клівленді і був постійним, відданим співробітником Енциклопедії Українознавства та видань Українського Історичного Т-ва.

Замість квітів на могилу померлого, згідно з його волею, 47 громадян пожертвували 607 дол. на українські видавничі цілі (Енц. Українознавства, журнал „Український Історик", Збірник Ярославщини із Засянням) та на церкву.

Український Книжковий Центр ушанував пам'ять Михайла Сосновського

Чікаґо (УКЦентр) — За почином Українського Книжкового Центру, об'єднання українських видавців, книгарів і бібліотекарів, українська організована громада в Чікаґо вшанувала пам'ять д-ра Михайла Сосновського, що помер у Джерзі Ситі 25 липня 1975 р. Покійний був співосновником і заступником голови УКЦентру, приймаючи останньо участь в підготові урухомлення його діяльности.

Заходами Українського Книжкового Центру 2 серпня 1975 р. відбулися в Чікаґо поминки по померлім перед тижнем сл. п. д-рові Михайлові Сосновськім.

Поминання почалось о годині 11-ій ранку в соборі свв. Володимира і Ольги. Настоятель собору, о. крилошанин Маріян Бутринський, головний редактор двотижневика „Церковний Вісник", відслужив панахиду за Покійного, яку закінчено відспіванням „Вічна пам'ять". До панахиди співав мґр Євген Іванків.

З церкви учасники перейшли до приміщень філії Українського Католицького Університету. Тут у викладовій залі відбулася одногодинна жалобна зустріч 35 представників українських громадсько-суспільних, культурно-освітніх, кооперативно-господарських і жіночих організацій та представників молоді. Відкрив зустріч вступним словом і нею проводив видавець Микола Денисюк, голова Українського Книжкового Центру.

Програму зустрічі започат-

(Закінчення на стор. 3-ій)

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY
FOUNDED 1893
Ukrainian Newspaper published daily except Sundays, Mondays & holidays (Saturday & Monday issues combined) by the Ukrainian National Ass'n, Inc., 30 Montgomery St., Jersey City, N.J. 07303.
Second Class Postage paid at the Post Office of Jersey City, N.J. Accepted for mailing at special rate of postage provided for by Section 1130 of Act of October 3, 1917 — authorized July 31, 1918.
Передплата: на рік — $24.00, на пів року — $12.50, на 3 місяці — $6.50. Для членів УНСоюзу 65 ¢ міс. За кожну зміну адреси — 25 ¢. Чеки і "money orders" виставляти на "Svoboda"
Статті і дописи, підписані авторами, не мусять відповідати поглядам Редакції. Редакція застерігає собі право в потребі виправляти і скорочувати надіслані матеріяли. Незамовлені матеріяли повертається тільки тоді, коли автор собі це виразно застеріг, долучивши заадресовану коверту з відповідною поштовою оплатою. — За зміст оголошень Редакція не відповідає
P.O. Box 346 Jersey City, N.J. 07303

Шануймо свою метрику

Два дні тому „Свобода" надрукувала коротке і — сказати б — подане „во причту" повідомлення Комітету Українців Канади про вістку в офіційній „Манітобській Газеті" про те, що Антон Гардбред змінив своє прізвище на Антін Твердохліб. Якщо „Свобода" розпоряджала б відповідними редакційними силами і фондами, вона була б уже того дня вислала до Манітоби свого кваліфікованого кореспондента, щоб відшукав недавнього Гардбреда і теперішнього Твердохліба та списав з ним цілу історію тієї зміни, за якою може критися величезна гама міркувань та могутня симфонія почувань не тільки цієї одної людини, але й тисяч та десятків тисяч інших.

Можемо це твердити на підставі редакційного досвіду. Для прикладу згадаємо, що свого часу до редакції завітав один з досить високих державних урядовців та закупив на сотні долярів англомовних книжок про Україну з коротким виясненням, що він „шукає своєї метрики". Причина проста. Він і його батько вже уродженці Америки, його дружина „айріш" і добре знає, хто вона така, а він „юкі", але ще так добре про себе не знає, щоб могти відповісти на всі запити своїх дітей.

Таких і подібних прикладів, як діти, внуки і правнуки шукають метрики свого роду, можна б наводити безліч. Ми не знаємо всієї історії Гардбреда - Твердохліба, але легко і дуже правдоподібно можна собі уявити, що його батько, дідо чи прадід були Твердохлібами та що стали Гардбредами з цілком практичних міркувань, найчастіше з думкою про уявне добро власне своїх нащадків.

Але, від себе таки справді не втечеш. Раніше чи пізніше, як не в першому чи другому, то навіть в десятому поколінні хтось цілком певно затужить за своєю метрикою, за метрикою свого роду, та почне з великим трудом і не завжди з успіхом за нею шукати.

Висновок ясний: шануймо і зберігаймо метрику свого роду і народу! За це будуть нас люди шанувати, а наступні покоління будуть нас благословити.

Незаслужена відпустка

З початком серпня Конгрес розпочав свою традиційну одномісячну літню відпустку, не полагодивши двох дуже пекучих справ, а саме, не дійшов до остаточного рішення щодо відновлення військової допомоги для Туреччини, як також не схвалив будь - якого компромісового пляну щодо енергетичної проблеми країни. Невчасні вакації законодавців вже потягнули за собою серйозну міжнародну комплікацію і можуть також спричинити поважну економічну проблему в самій Америці.

З уваги на те, що перед початком цих вакацій Палата Репрезентантів, протилежно до Сенату, проголосувала не відновляти військової допомоги для Туреччини, перервано в лютому цього року у зв'язку з висадкою турецьких військ на Кипрі, Анкара минулого тижня припинила майже всю діяльність на понад 20-ох американських військових базах, розміщених на турецькій території. Перебрання контролі над цими базами турецькими властями припинило розвідчу й оборонну діяльність американських військових частин. Крім того, Анкара недвозначно натякнула, що може зажадати цілковитого усунення американських баз і військових частин, якщо справа відновлення військової допомоги для Туреччини не буде полагоджена в недалекому майбутньому.

Самозрозуміло, що ЗСА не можуть беззастережно погодитися на всі вимоги Туреччини, але фактом є, що Палата Репрезентантів відкинула компромісову пропозицію щодо відновлення цієї допомоги, на яку погодився президент Форд і Сенат. Отже, конгресмени повинні були або схвалити цю компромісову пропозицію, або відкласти свої вакації на пізніше і виготовити власний законопроєкт в цій справі. Можливість серйозного послаблення мілітарної оборонної спроможности ЗСА в східній частині Середземноморського обширу вимагала негайної розв'язки питання відновлення військової допомоги Туреччині, а традиційна літня відпустка законодавців могла підождати.

Передвакаційної уваги і рішення вимагала також енергетична проблема ЗСА. Тому, що Палата Репрезентантів 30-го липня відкинула компромісовий плян Білого Дому, який пропонував ступнево знести урядову контролю над цінами американських нафтових продуктів, президент Форд заявив, що накладе „вето" на законопроєкт Конгресу, який пропонує продовжити цю урядову контролю над цінами принаймні до березня 1976-го року. Таким чином заіснувала загроза, що якщо Президент дійсно накладе „вето" на цей законопроєкт, то з 1-им вересня ціни на нафтові продукти дуже зростуть, бо день раніше перестане діяти дотеперішній закон, який надає Урядові право контролювати ті ціни. Тоді зростуть не тільки ціни на нафту ,але також на продукти фірм, які користуються нафтою для продукування своїх виробів. Знаючи про таку можливість, Конгрес повинен був постаратися дійти до якогось порозуміння з Білим Домом в тій справі перед своєю відпусткою. Без полагодження цих пекучих проблем, Конгрес навряд чи заслужив собі на відпустку.

Алджер Гісс прийнятий наново до Адвокатської Палати

Бостон. — Алджер Гісс, колишній урядовець Державного департаменту, який 25 років тому був засуджений за кривоприсягу у зв'язку з шпигунською справою на користь Совєтського Союзу, у вівторок, 5 серпня ц.р., був прийнятий наново до Адвокатської Палати Масачусетсу. Найвищий Суд того стейту, який дозволив Гіссові знову відкрити правничу практику, не зайняв становища щодо питання, чи Гісс був винний, чи не винний у кривоприсязі, а тільки заявив, що він „морально й інтелектуально здібний" виконувати обов'язки адвоката. Як відомо, до засудження Гісса за кривоприсягу до великої міри спричинився тодішній конгресмен із Каліфорнії Ричард Ніксон.

Ярослав Курдидик

ВІЙСЬКОВІ БАЗИ

Після того, як комуністи закріпилися в Індокитаї, ЗСА силою факту примушені будуть перевірити свою дотеперішню важливість і залежність усіх своїх військових баз, головною метою яких було підсилювання і вдержування контрольної ролі на азійському обширі. І якраз саме тепер ЗСА намагаються переключитися по змозі на власні бази, на яких вони мали б свою повну і незалежну ексклюзивність дій. Такого роду мілітарні бази матимуть свою стратегічну важливість, особливо у випадку, коли б ЗСА мусіли прийти зі збільшеною, а тим самим і вирішною, перевагою у випадку, якщо б комуністи заатакували Південну Корею, або дійшло б до евентуального нового конфлікту на Близькому Сході.

Під сучасну пору ЗСА мають для азійського обширу такі надійні бази в Японії і на Філіппінах: на острові Окінава зокрема, який ЗСА повернули Японії два роки тому, і досі на основі окремого домовлення перебуває на базі 34 тис. американського війська. Незалежно від того на японському материку перебуває ще додатково 21 тис. американських військовиків, 6 тис. „марінс", 6,500 осіб авіяційного війська, 6 тис. моряків і 1,500 піхотинців. Від довшого вже часу незалежно від договору, який дуже різко обмежував Японію щодо посідання більшої збройної сили, американці розпочали наполягати щоб Японія розпочала розбудовувати поволі свій власний підсилений воєнний потенціял. Бо досі американсько - японський договір був повністю „однобічним" у такому розумінні, що американці могли користуватися всіма мілітарними дійсними і допоміжними засобами, не залишаючи Японії ніякої важливішої оборонної можливости.

Від деякого часу японці почали знову домагатися щоб американці забрали свої військові з'єднання зі старих японських імперіяльних баз, які американці перебрали після японської капітуляції на „постійне і незмінне користування". Знавці японсько - американських спілкувань кажуть, що японські домагання мають своє військове і економічне підґрунтя. З мілітарної точки зору за чотирирічним пляном, що його розробив теперішній уряд Такео Мікі, японські війська не мають дослівно де приміститися, щоб перейти повний і всебічний модерний вишкіл, бо всі важливі вишкільні осередки займають безпосередньо або посередньо американці. А з економічного погляду всі важливіші бази розташовані поблизу великих міст, і з уваги на свою поємність мають у „постійній японській територіяльній тісноті" неоцінену вартість. З вищезгаданого виходить, що справа дотеперішніх американських баз у Японії вимагає не лише зміни, але основної розв'язки.

Ці бази під час війни в Індокитаї, Сіямі й на Філіппінах відогравали у війні домінуючу ролю. Але після програ ЗСА Сіям почав натискати, щоб американці забрали свої війська з цієї країни до березня 1976 року.

Філіппінський президент Ф. Є. Маркос почав в останньому часі теж наполягати, щоб дотеперішню угоду про американські бази на Філіппінах „перевірити", а в майбутньому забрати їх взагалі з філіппінської території.

В американських політичних і військових колах уважають, що у найближчих 5 - 10-ти роках Америка хоч-не-хоч мусить зректися свого дотеперішнього права „повної екстериторіяльности" над відомою Клерк Ейр Бейз, яка служить пристановищем і головнокомандуванням для 13-ої Летунської Сили, як теж із Себік Бей, що залишається покищо й надалі головною азійською базою для постачання і направ для майже 100 кораблів найрізнороднішого бойового призначення Сьомої Фльоти.

Мабуть у найближчому часі відогравати ме у поменшуванні американських впливів у азійському обширі АСЕАН (Ассосієйшен оф Саут Езіен Нейшенс), яку намагається очолювати Індонезія. До цього союзу належать: Філіппіни, Сіям, Малязія, Сінгапур та Індонезія. АСЕАН робить заходи приєднати на майбутнє обидва В'єтнами, Камбоджу, Ляос і Бурму. Покищо між „старим СЕАТО", оформленим у 1954 році після Корейської війни до якого належать Нова Зеляндія, Пакістан, Філіппіни, Сіям, Англія, Австралія та ЗСА, і новопосталим АСЕАН іде тиха, але завзята боротьба за втримання впливів у азійському обширі, бо ЗСА уважають СЕАТО за все ще „існуючий" союз і заборол проти комуністичної агресії в той час, коли АСЕАН твердить, що після американської програ в Індокитаї американці мусять враховувати, що в цьому обширі почала оформлюватися і діяти зовсім нова політична констеляція.

Немає сумніву в тому, що ЗСА почали саме враховувати теперішні зміни на азійському обширі і вирішили якомога скоріше перенести свою дотеперішню „засяжну спроможність" на власні бази, а в першу чергу — „поглибити і поширити" поємність острова Гуам, який, хоч і віддалений від Індокитаю на 1000 миль, відогравав поруч американських баз у Сіямі основну ролю у летунських налетах важкими бомбовиками Б-52.

Друга важлива база, що її ЗСА почали теж дуже приспішено розбудовувати, це острів Дієго Гарсія в Індійському океані, віддалений на 1000 миль від Індії. Досі про те, що діється на тому острові, не багато можна було довідатися, бо журналістам заборонено його відвідувати. Щойно із недавньої заяви секретаря оборони Шлесінджера ми довідалися про те, що на ньому під цю пору діється. На Дієго Гарсія перебуває між 1 - 2 тисячі спеціяльних будівельників із різних фахів, які за допомогою найсучасніших машин поглиблюють лягунні затоки цього острова і будують такі причали, які зможуть своїм обладнанням обслужити кожний, хоч би й найбільший бойовий корабель.

На цьому острові - базі завершують будову летунської біжні довжиною 12 тис. футів, склади і сховища для амуніції, починають монтувати танкери з містимістю 380 тис. бочок летунського пального і для 320 тис. бочок для пального для фльоти. Шлесінджер заявив, що, коли всі побудови на цьому острові будуть завершені, ця база матиме повну загально обслужувальну самовистачальність на повних 30 днів.

Але черговою й однією із найбільших американських баз у майбутньому будуть 14 Північних Маріянських Островів, які лежать серед Тихого океану на південь від Японії. У переведеному плебісциті під наглядом ОН понад 80% мешканців Маріянських Островів заявилися за тим, щоби стати „комонвелтом" ЗСА. Згідно з мандатом ОН, починаючи від 1948 року ЗСА управляють цими островами. Заки перейде вся правна процедура із перебранням там влади, ЗСА зобов'язалися давати мешканцям цих островів по 14 мільйонів долярів річної допомоги і допомагати у всіх публічних послугах, які одержують всі інші мешканці американських територій. При цьому всьому розпочалися у приспішеному темпі всі можливі зусилля, щоб з уваги на їхню поємність перетворити цю базу на максимальну видайність у її стратегічній засяжності.

Із вищезгаданих вісток виходить, що хоч Клерк, Себік Бей і Окінава все ще стоять до повного розпорядження американських збройних сил, ЗСА розпочали повну підготову для того, щоб у Азії та її обширах мати змогу діяти зі своїх власних і ні від кого незалежних баз.

В. Чапленко

ВАЖЛИВИЙ ІСТОРИЧНИЙ ДОКУМЕНТ

У лондонськім журналі „Визвольний Шлях", кн. 5 за цей 1975 р., оприлюднено „Виступ Василя Лобка на Всеукраїнській республіканській науковій конференції з питань культури української мови". Ця конференція відбулася в Києві 11-15 лютого 1963 р., а Василь Лобко виступив в обговоренні доповідей на другий день її — 12-го лютого. Про цю конференцію я писав у статті „Чи новий етап у мовній політиці більшовиків?", що була надрукована в ж. „Визвольний шлях", кн. 10 за 1963 р. Пізніше вона була передрукована у моїй книжці „Мовна політика більшовиків на Україні в 1950-60-их роках", Чікаго, 1974 р. Але, писавши цю статтю, я мав дуже мало інформацій про цю конференцію, бо в тамтешній „республіканській" пресі про цю важливу, історичного значення конференцію не було майже нічого, — була тільки коротка хронікальна нотатка в ж. „Українська мова й література в школі", а І. Білодід у своєму ж журналі „Мовознавство" не згадав про неї ані словечком. Єдиним повнішим джерелом інформацій про цю конференцію був тоді допис „київського педагога" Д. Поркуна „Доля рідної мови", надрукований у варшавському місячнику „Наша культура", і його, той допис, я й передрукував тоді в отій своїй статті. І оце аж тепер, більш як через десять років, оприлюднено другий документ про ту історичну конференцію.

„Виступ" Василя Лобка — це, очевидячки, стенограма його промови, а не написаний наперед текст, бо в ньому немає стрункої логічної побудови, чимало повторень та інших ознак виступу в обговоренні. Промовець, мабуть, тільки приблизно проглянув стенограму, додав до неї супровідну записку „Президії Республіканської конференції з питань культури української мови", сподіваючись либонь, що ця його промова буде надрукована разом з іншими матеріялами конференції. Адже й Поркун у своїм дописі писав: „Роботи конференції слід вивчати не лише за доповідями, а й за змістом виступів у процесі обговорення. Стенограми всіх виступів слід опублікувати в пресі для всенародного обговорення". Як відомо, ті стенограми виступів ніколи не були оприлюднені. З них ми маємо тепер тільки одну — оцей „Виступ" Василя Лобка. Хоч у цьому документі немає добре впорядкованої форми, але він дуже багатий на зміст, і в цьому його історична вартість.

Хто такий Василь Лобко, мені невідомо. Редакція „Визвольного шляху" в своїй примітці наприкінці тексту теж нічого про нього не написала, — зазначила тільки, що цей текст надруковано „без жадних скорочень чи змін (за винятком частинного виправлення правопису)". Проте деяке уявлення про його особу можна скласти на підставі окремих автобіографічних згадок, наявних у цьому тексті. Він сказав: „Я тринадцять років жив у Росії, закінчив військове училище в Москві, військову академію в Ленінграді, був тринадцять років офіцером Совєтської армії, і мені не доводилось уживати свою рідну українську мову. І дійшло до того, що я не міг вже думати рідною мо-

(Закінчення на стор. 4-ій)

СПАДЩИНА МІСТЕРА „НІХТО"

Ще коли Ненсі була студенткою Школи Медсестер, вона відрізнялася від своїх товаришок. Більшість з них мріяли про одруження з молодими лікарями, та, власне, вони й фах собі вибирали з таких міркувань. Ненсі ж, звичайно, мовчки слухала про ці мрії, не втручаючись у їхні розмови.

Коли ж дівчата наполягали, щоб і вона розповіла про свої задуми та мрії, Ненсі, лагідно посміхаючись, казала:

— У мене таких мрій немає. Я дуже хочу бути доброю медсестрою, щоб найкраще помагати хворим. То така радість спостерігати, як під моїм доглядом немічна людина видужує! Мені здається, що це найбільше щастя!

Коли вона так говорила, її великі сірі очі ставали нібито ще більшими й освітлювали худеньке, майже дитяче личко.

Та ось, закінчивши школу, Ненсі одержала призначення до великої міської лікарні. Жалісллива до хворих, лагідна, ласкава, вона була для них „соняшним проміннем". Власне, вона була справжньою „сестрою - жалібницею", як в Україні називали медсестер.

У той час, коли більшість її колег намагалися попасти на працю до палат, де лежали заможні хворі, бо від них можна сподіватися подарунків, Ненсі про подарунки не дбала. То ж її й призначили до відділу, куди привозили бідних, безрідних, а часом і „бомів".

Однієї ночі до лікарні привезла поліція непритомного старого мурина, якого підібрали на вулиці. Разом із ним привезли торбинку з усім його скарбом, але жадних паперів при ньому не знайшли.

З „легкої руки" поліції, що назвала його містером „Ніхто", так його й зарахували в лікарні. Коли він опритомнів, то сказав, що його звуть Джаном і тих відомостей було досить.

Знали, що він хворий безнадійно і довго не протягне, а майна не мав, на яке претендували б спадкоємці, то ніхто дуже й не цікавився справжнім його прізвищем.

Ранком, коли Ненсі прийшла на працю, на ліжку вона побачила виснажену чорну людину, що на білому простирадлі виглядала, як обгоріла щепка.

Очі хворого зупинились на молоденькій сестрі зі застереженням, з недовір'ям.

Ненсі ж привітала Джана так щиро й ласкаво, що у нього нібито потеплішало на серці, і на міцно стиснутих устах з'явилося щось подібне до посмішки.

А дівчина взялася до праці: вогким рушником відсвіжила обличчя хворого, поміряла температуру, обережно поправила під головою подушку, щоб йому зручніше було лежати. Скінчивши, промовила:

— А тепер, пане Джане, відпочивайте!

Прикрила його простиралом і пішла до дверей. Раптом почула кволий голос хворого:

— Чекайте, сестричко!

Ненсі повернулась і побачила, що він простягає їй 10-тицентову монету.

— Візьміть! — попросив, ніяково посміхаючись. — Ви напрацювались, то випийте горнятко кави!

Ненсі була вкрай заскочена... Перше зринула думка: „Брати у жебрака останній гріш!.." Але глянувши в його очі, де було благання й побоювання, що вона відмовиться, взяла монетку і спокійно, нібито у неї не виникало жадного іншого рішення, сказала:

— Дякую, пане Джане! Дійсно в такий холодний день, як сьогодні, гаряча кава мені дуже потрібна!

Чорне, зморщене обличчя хворого засяяло щасливою усмішкою, і Ненсі відчула, що зробила добре, взявши від нього цей дрібний гріш.

З того часу хворий, дні якого були пораховані, кожного ранку давав дівчині 10 центів, бажаючи хоч чимнебудь віддячитися цій ласкавій білявці, цьому янголові, цьому „соняшному промінчикові", що освітив останні дні його тяжкого нужденного життя.

Ненсі ж ніколи не відмовлялася. Вона завжди дякувала:

— Дуже дякую, пане Джане! Сьогодні у мене не було часу дома поснідати і тепер я охоче вип'ю кави.

Або ще знаходила іншу причину, щоб взяти той скромний, але такий щирий дарунок:

— Сьогодні я їла солоне і з задоволенням вип'ю соди.

Коли ж робила порядок у шухляді, що стояла біля ліжка хворого, і бачила там обмаль монет, вона тихенько клала назад у шухляду ті, які він їй давав.

Минали дні й містер „Ніхто" все більше слабнув, останні сили залишали його немічне тіло. Він майже ввесь час спав, але й ві сні по його обличчі блукала щаслива посмішка. Був щасливий тим, що почував себе людиною, як і інші люди...

Що більше слабнув хворий, то з більшою увагою Ненсі його доглядала. Знала, що не тільки дні, а й години його вже пораховані, та намагалася зробити його щасливим хоч тепер. Почуття, що вона дає радість цій самітній, смертельно хворій людині приносило їй велике моральне задоволення.

А якось вранці, коли Ненсі підійшла до ліжка хворого Джана, вона побачила, що той уже заснув навіки. Обличчя його було спокійне, а на устах застигла щаслива усмішка.

Стояла сестра-жалібниця біля померлого жебрака, а по її обличчі двома потічками спливали сльози.

(З американського журналу „Рідерс Дайджест").

Лариса Дончук

Ольга Мак

ІСТОРІЯ ПОЛОВИНИ ВИШИВАНОГО РУШНИКА

4

І почала оповідати. Виявлялося, що вона, як і я, їхала до чоловіка. Але, — хоч забийте! — цілком не пам'ятаю тепер, звідки і куди саме. Наші подорожні історії взагалі були дуже подібні. Чоловік моєї знайомої, як і мій, одержав роботу в іншому місті, поїхав наперед сам, улаштувався, а тоді вже вислав гроші на дорогу дружині. Різниця була лишень у тому, що я свого нащадка щойно очікувала, а вона вже мала донечку, що я мала з собою на два дні харчовий запас і забезпечену до П'ятихаток пляцкарту (у П'ятихатках мене чекала ще одна пересідка). А в моєї знайомої півтори доби тому, при нічній посадці в поїзд (вірніше, пересідці) якийсь злодіяшка вихопив із рук торбинку з грішми, квитком і документами. Покинувши валізку й кошичок з харчами, вона з дитиною на руках кинулася його доганяти, але, звичайно, не дігнала. Метнулася сюди й туди, благаючи допомоги, а поїзд тим часом відійшов. З ним пропала й залишена необачно валізка, а кошик з їдою розтоптали так, що й збирати було нічого. І тепер вона з дитиною застряла на станції. Ані далі їхати, ані назад вертатися.

Випадок був звичайний, але все ж якось не вміщався мені в голову.

— Ну і як? — спитала я. — Ви нікуди не ходили? Не скаржилися?

— Ви спитайте мене, куди вже я не ходила і кому не скаржилася, — відповіла жінка. — Бігала, як оглашена, цілу ніч і вчора цілий день.

— І що?

— Нічого. Нас тоді кількох обікрали. При кожному поїзді грабують, тож начальство тих скарг уже й слухати не хоче.

Вона говорила з досадою, але не плакала, не бідкалася і не впадала в істерику, і мені сподобалося, це навіть викликало подив і щиру симпатію до моєї нової знайомої.

— Що ж ви будете тепер робити? — спитала я знову.

— Здається, доведеться продати пальто, купити квиток і їхати далі.

— Та що ви! — аж злякалася я. — Адже холодно! У чому поїдете? Є самій суконці?

Жінка здвигнула плечима:

— А що ж робити? У мене светер під сподом. Може якось не замерзну.

— Ні, це не вихід! Ви краще пошліть своєму чоловікові телеграму, щоб він негайно зробив вам телеграфічний грошовий переказ, — порадила я і, помітивши її ледве вловимий глузливий погляд, поспішно додала: — Я вам телеграму заплачу.

— Спасибі вам, — зовсім без утіхи відповіла жінка, — але це ні на що не придасться. Раз те, що телеграми ходять — самі знаєте, як. А грошові перекази — ще гірше. Два-три дні на телеграму, тиждень на телеграфічний переказ — це найменше. А тоді, коли гроші й прийшли б, то мені їх не видадуть, бож я не маю документів.

Слушно! Моя знайома не даром носила голову на плечах і вспіла передумати багато такого, чого я ще не взяла під увагу.

— Слухайте, — осінила мене ще одна ідея, — а коли б так викликати вашого чоловіка телефонічно? Хай приїде по вас сам.

— Я б це зробила відразу, коли б мала гроші.

— Я заплачу, сказала вже!

— Ще раз — спасибі вам. Ви дуже добрі. Але з дитиною не можна більше чекати.

І вона почала говорити мені про те, що й я сама знала. Приватних телефонів не було, і навіть не всі державні установи їх мали. Тож міжміський телефонічний виклик треба було робити з центральної станції (а втім про якісь не-центральні я не чула). Отже, для міжміської телефонічної розмови ви мусіли йти на телефонічну станцію й замовляти сполучення найменше шість годин наперед, коли віддаль не була дуже велика. Повідомлення адресатові доставляли післанці, які їздили трамваями чи автобусами, коли такі були. Коли ж не було — ходили пішки, як звичайні листоноші. Шість годин — це був мінімум. Але лінія могла бути зайнята, і станція приймала замовлення на 12 чи 18 годин наперед. Викликаний також мусів іти на центральну станцію і відбувати розмову з неї. Враховуючи це і час, потрібний на дорогу, чоловік міг прибути не раніше, ніж за дві доби. До того всього був ще один великий ризик: моїй знайомій все ж дозволяли покищо сидіти в почекальні, але, коли б вона вийшла до міста замовляти телефонічну розмову, то її напевно назад без квитка не пустять („Тут вам не готель!"). І куди тоді подітися з дитиною? А плащ вона може продати, не виходячи зі станції. Продасть за півціни, щоб лише вистачило грошей на квиток, і тоді ввечорі зможе сісти в поїзд.

Але я з цим не могла погодитися. Адже була ще одна можливість: піти до начальника станції і домогтися, щоб він зв'язався з чоловіком залізничним телефоном. А чоловік вже щось придумає. Може ж навіть заплатити квиток там на місці, чи якось інакше полагодити справу. І залізничний телефон завжди справний, завжди працює. Кілька чи аж кільканадцять хвилин розмови — і все розв'яжеться.

Жінка похитала головою:

— Думаєте, я вже не пробувала? Відмовили, ідоли! Кажуть, що їхній телефон служить лише для залізниці, а не для приватних справ.

Під час усієї цієї розмови моє серце розбурхало, корніло, розпікалося і вкінці перетворилося у казан з киплячою смолою.

(Продовження буде)

МИКОЛА РУДЕНКО...

(Закінчення зі стор. 1-ої)

волюцію здійснили юнаки, для яких Ленін видавався цілковито старою людиною. А тимчасом він помер у віці, що його мають нині академік Сахаров Андрій Дмитрович та автор цих рядків. Проте, мене кинули за грати того самого дня що й Андрея Твердохлєбова, який майже на тридцять років молодший від мене. А проте ім'я Твердохлєбова вже не перший рік відоме всьому світові як ім'я одного з видатних борців за громадянські права. Чи не ця обставина почала турбувати прокурора міста Москви? Та, на мою думку, це взагалі не мусить належати до кола його обов'язків. Я глибоко переконаний, що розумне, врівноважене взаємоборство не лише закономірне, а й конче потрібне будь-якому суспільству — без нього немає й не може бути розвитку. Треба лише виробити культуру цього взаємоборства. Перемога в ньому має належати не насильству, а розумові. Аж ніяк не завжди — і найменш за все! — це взаємоборство диктують клясові суперечності. Я — син донецького шахтаря. Батько загинув у шахті, коли мені минуло шість років. Усі мої найближчі родичі, як і Ваші, — робітники. Я пережив голод, війну, розруху. Був політруком роти в блокованому Ленінграді, тяжко поранений. Брат мій також був політруком — загинув на фронті.

А ось Андрей Твердохлєбов — потомственний інтелігент, що народився після війни. Мені дало велику радість знайомство з цією людиною. Він знає стільки, що в його роки я й думати не міг про такі глибокі знання. І ось ми того самого дня і в тій самій справі опинялися за гратами. Мене, щоправда, незабаром випустили, але звинувачення лишилося. Андрея не випустили — від нього немає жадних вісток.

Завважу мимохідь: після того, як Андрій Дмидрович Сахаров за своїми словами склав заяву, що від мене на слідстві вимагали вийти з „Міжнародної Амнестії", мій слідчий узяв із мене зобов'язання щодо нерозголошення таємниць слідства. В зобов'язанні окремо застережено: крім того, що стало відоме. В даному листі я не збираюся подавати відомостей більше, ніж стало відоме — отже зобов'язання не порушую. Але закон не забороняє мені боронитися. Лист до Вас і є засобом оборони.

Хто ж ми є — я та Твердохлєбов? Адже нас аж ніяк не можна залічити до тієї самої кляси. Чи просто ми обидва зробилися буржуазними відщепенцями Майор державної безпеки Жиромський саме так схарактеризував „Міжнародну Амнестію": буржуазна організація. Але в такому випадкові треба розібратися в самому корені слова „буржуазія". Словник іноземних слів дає наступне визначення цього суспільного поняття: — перше — первинна назва городян, друге — нині — панівна кляса капіталістичного суспільства. Город (по-українському „місто") (древньоруський корінь), звідси городяни — міщани. Маркс і Енгельс поділили городян на дві кляси — пролетаріят та буржуазію. Селянство в них взагалі не має характеру самостійної кляси — це дрібнобуржуазна стихія, що постачає людський матеріял містові. В перші роки після революції міщанство таврувалося однаково з буржуазією — ці поняття зливалися докупи, їх вважали не тільки спорідненими, а й тотожними. Що стосується духового обличчя міщанства й буржуазії, то його найліпше змалював Горький: „Міщанин — істота, обмежена вузьким колом віддавна вироблених навичок думки".

Наприклад: якщо друкарську машинку шістдесят років тому вважали знаряддям пропаганди, то й нині треба утримувати цілу армію озброєних чиновників, котрі зобов'язані займатися обліком та вилученням цих грізних знарядь. Якби чиновники розмножувалися по одному на машинку, то це ще нехай би собі було. Проте бюрократичний „вибух" скоро призведе до того, що їх можна буде приставляти до кожного кулькописа.

Повірте, Леоніде Ілліч!: у сумній уронії цій немає й тіні озлоблення, попри всі приниження, що їх мені довелося зазнати. Є лише велика стурбованість щодо нашого майбутнього. Ви дуже добре знаєте, як обурювався Ленін, що наш бюрократичний апарат розростається щороку. Ви також не раз висловлювали цю гірку думку. А проте, я опинився за гратами тільки тому, що деякі люди звикли цілком безкарно змішувати два протилежні поняття: антибюрократичне та антисовєтське. Але ж совєтське — це і є за самою своєю суттю антибюрократичне! Буржуазія, бюрократія й міщанство завжди були ворогами совєтської влади. Таку систему поглядів залишив нам Ленін. І ніхто покищо не довів, що в корені цих понять існує фундаментальна різниця.

Ось ми сидимо один напроти одного: я, що пройшов війну, майор запасу, і майор держбезпеки Жиромський — загалом незлобна людина, що її обставини зробили моїм тюремником. Я працюю сторожем, дістаю шістдесят карбованців на місяць. Вистачає лише на хліб та на цигарки. Виконувати іншу працю не можу — перешкоджає тяжке поранення. Майор Жиромський риється в письменницьких архівах — саме в цьому і полягає його службовий обов'язок. Отримує він за свій вельми „інтелектуальний" труд, очевидячки, у п'ять-шість разів більше, ніж я. Чи працював він коли біля верстака? Ледве. І не воював, звичайно, — тоді він був дитина. Але за якимсь таємничим правом Жиромський звинувачує мене в буржуазності думання, себто в злосливому міщанстві. На цій підставі ввічливо, майже по-дружньому бере мене під руку і спроваджує до камери попереднього ув'язнення до шибайголів - кримінальників.

Що керує Жиромським, крім бажання мати сучасний комфорт та владу над людськими думками? Влада його полягає в тому, щоб вигонити з моєї голови кожну нову думку — наші думки мають бути такою ж мірою стандартизовані, як речі, що ними він звик користуватися. Якщо даний порядок порушиться, це заподіє Жиромському величезну незручність — для нього це гірше, ніж цвях у черевикові. Не щось інше, а лише духовну непорушність нашої бюрократії він звик іменувати совєтським ладом. Хто ж із нас міщанин? Хто буржуа? Хто порочить совєтську владу — я чи Жиромський? Але чомусь не проти нього, а проти мене висунено це звинувачення. Висунено на підставі сторінок із мого письменницького архіву, на яких моєю рукою позначено: „Не для розповсюдження!" І ось виходить: за гарантованої Конституцією свободи слова мене звинувачують за слова, що ніколи не були сказані! Адже те, що потрапило до архіву, не відображає думок письменника — він сам із ними не погодився, а залишив тільки тому, що на котрійсь сторінці є вдала думка, яка може придатися в майбутньому. Чи ж не дивне все це?

Совєтські юнаки дуже гостро відчувають і хворобливо переживають порушення елементарної законности. Одні звикли приховувати свої думки, інші наважуються піднести голос протесту. І ось конфлікт батьків та дітей — глибоко внутрішній конфлікт — вихлюпується назовні, обговорюється в усьому світі. Нічого недозволенного в цьому нема, бо цей конфлікт так само не новий, як і всі людські пристрасті. Було б корисно нам піднестися до інтелектуального рівня власних дітей — і тоді ми зрозуміли б, що вони жадним робом не клясові вороги, а чесні, допитливі, мужні юнаки. Якби всі вони стали такими, які подобаються високопоставленим столоначальникам — себто білковими роботами типу Жиромського — у народу нашого назавжди було б відібрано його майбутнє.

Я передусім вбачаю низький рівень духовної культури в тому, що ми з власних дітей почали виготовляти „клясових ворогів". Це такою мірою протиприродне, що піддає сумнівові багато чого в нашій ідеології. Ба, навіть більше: піддає сумнівові основи самого марксизму з його докорінно помилковою клясифікацією суспільства.

Наведу власний приклад. Я повернувся з фронту у віці А(ндрія) Твердохлєбова. Завжди я відчував за своєю потилицею подих загиблих — адже я сам - один живий із тисячі, що полягла на полі бою. У мене немає іншого права на життя, крім одного: бути їхнім повноважним представником у світі живих. І ось тоді, коли я довідався про потворні злочини Сталіна, всі вони застукали кулаками в мій череп: чому, чому це сталося? Ні, це не подібне до дитячих „чому", яких люди позбуваються з віком. Од таких чому здатний звільнитися лише той, у кого непробудно заснуло сумління.

Так почалися болючі шукання, які привели мене до наступного висновку: помилкова сама теорія, яку ми поклали в основу перебудови світу. Вона хибна в головному: теорія додаткової вартости К(арла) Маркса не витримує критики з боку сучасної фізики і природознавства взагалі. Компромісів тут бути не може, бо Маркс ігнорує закон збереження і перетворення енергії, котрий у великому й малому, у живому й неживому охоплює увесь неосяжний Всесвіт. Маркс виводить додаткову вартість виключно з людських м'язів — себто з додаткового часу та додаткової праці. Але перед тим треба було пояснити, звідки і як потрапляє енергія до наших м'язів. Не відповівши на це, ми відтинаємо людину від природи — і тоді з нею можна витворяти все, що забагнеться будь - якому чиновникові. На цьому й виростає сталінщина — на фальшивій вірі в те, що жадні закони природи не владні над економічним життям суспільства.

Слід пояснити: хоча „економічні монологи" у мене вилучено разом зі Статутом „Міжнародної Амнестії", але ні в критиці Маркса, ні в участі в найгуманнішій з усіх організацій — мене не звинувачують. Вишукують що інше — те, чому нема й не було.

Що стосується критики Маркса, то справа ось у чому. Маркс на кінець життя сам змушений був визнати помилковість власної теорії — він погодився з фізіократами, що субстанцією абсолютної додаткової вартости є не праця, а природна родючість землі. Цією фразою і завершується останній том „Капіталу". Слід цим Маркс визнав правосильність великої формули, висуненої українським філософом С(ергієм) Подолинським: додаткова вартість — це додаткова енергія Сонця, що її використовують люди для свого прогресу.

Працю при тому, звичайно, не відкидають, проте не вона є субстанцією: праця, як і саме суспільство, виявляється вписаною в закони природи, закони Космосу. Це породжує цілком інший світогляд, який нічого спільного не має з марксизмом.

Офіційно переслідувати мене за „Монологи" незручно ще й тому, що Марксова теорія зазнає критики з боку фізики та кібернетики, а моїми науковими консультантами з цих питань були всесвітньовідомий фізик академік Сахаров А(ндрій) Д(митрович) та широковідомий кібернетик доктор фізико - математичних наук Турчін В(алерій) Ф(едорович). Так, звичайно, урядові чинники ними незадоволені, однак, сперечатися з ними щодо питань природознавства — нелегко.

Що ж випливає з тих законів природи, що їх марно намагався заперечити К(арл) Маркс, протиставивши їм так звану „суспільну субстанцію" — категорію позаматеріяльну, суб'єктивно - ідеалістичну? Конечність докорінної економічної реформи на базі капіталізму — ось що випливає! Це може бути ленінський капіталізм — себто той „капіталізм, який буває за комунізму". Вам, Леоніде Іллічу, добре відома ця Ленінова формула. Засновник совєтської держави раніш від інших помітив неув'язки в теорії К(арла) Маркса й залишив нам власну економічну теорію — славетний НЕП. Саме він нам потрібний — у найширшому, необкарнаному вигляді!..

Досі я ніколи не посилав до ЦК відкритих листів. Багато я написав їх за дванадцять років, але всі вони були закриті. І ось нарешті закриті листи привели мене — немолоду, всю в ранах, людину за щільно зачинені залізні двері камери. Покищо не надовго, лише на два дні. Та чи на цьому минеться? Турбує мене також інше — доля Твердохлєбова.

Щоб оборонити себе й товариша з „Міжнародної Амнестії", цього листа я змушений оприлюднити.

Я вірю в людський розум — вірю, що він переможе! Це неминуче. І нема нічого поганого в тому, що західні народи допомагають нам звільнитися від сталінізму — я вітаю цю допомогу. Вона походить не від буржуазії, як запевняє дехто, а від високої культури духа.

Під цим відкритим листом до генерального секретаря ЦК КПСС Л. Брежнєва підпис та адреса: М(икола) Руденко. Київ, 84, Конча-Заспа 1, квартира 8, телефон 614853. Руденко Микола Данилович.

Вшанували пам'ять...

(Продовження з 1-ої стор.)

кував відчитанням заупокійного апостола о. д-р Іван Тилявський, голова Т-ва св. Софії і керівник чікагської філії УКУ. Головним промовцем зустрічі був ініціятор створення УКЦентру, проф. д-р Дмитро Штогрин, який у своїм слові подав нарис 55-літнього життєвого шляху Покійного.

Доповненням доповіді були короткі виступи із спогадами про Покійного та з висловами співчуття для опечаленої дружини й для організацій та установ, з якими він співпрацював. Промовляли представники центральних міжкрайових, крайових та місцевих організацій, колишні співробітники й друзі Покійного. Низку виступів започаткував о. крилошанин М. Бутринський від імени українського духовенства. В дальшому промовляли: пані Л. Шандра (з. голови Головної Управи СУА), пані У. Целевич-Стецюк (голова Головної Управи ОЖ ОЧСУ і від Організацій Українського Визвольного Фронту), пані І. Горчинська (Українська Католицька Асоціяція Преси і тижневик „Нова Зоря"), проф. М. Семчишин (Спілка Українських Журналістів Америки і Асоціяція Українських Університетських Професорів), студ. Б. Футала (кол. голова Світового ТУСМ ім. М. Міхновського), дир. Р. Мицик (ТУК і в заступстві дир. О. Плешкевича СКВУ), мґр А. Антонович (УЛФонд ім. І. Франка), мґр А Стецюк (кол. співробітник Покійного в часописі „Час"), д-р Т. Ткачук (професійні організації лікарів, вет. лікарів і інженерів), д-р Р. Кобилецький (Крайовий Союз Українських Купців і Промисловців), д-р Р. Верес (Бібліотечний Центр, ТУБА й Український Музей), проф. Р. Завадович (Об'єднання Письменників Дитячої Літератури і Редакція „Веселки"), д-р Павло Турула (ОУА „Самопоміч" і ЗП УГВР), В. Дейчаківський (УККА) д-р Д. Штогрин (від членів Сеньйорату ТУСМ), проф. д-р Василь Маркусь (відсутній, переслав телефонограму) і ред. М. Панасюк (чікаґський відділ УККА і ОДВУ). Між присутніми були також представники ще інших організацій і середовищ.

Програму поминальної зустрічі записано на звуковій стрічці, а її копію переслано дружині Покійного для особистого архіву.

Японські ліві терористи відлетіли з Маляйзії до Лівії

Куала-Лумпур, Маляйзія. — П'ять японських лівих терористів, членів т.зв. „Японської червоної армії", які від понеділка, 4 серпня, окупували американський консулят у цьому азійському місті й держали як закладників понад 50 осіб, між ними американського консула Роберта Стеббінса, у четвер, 7 серпня, відлетіли із Куала-Лумпур до африканської держави Лівії. Разом із 5-ма терористами, які були захопили консулят, відлетіли також 5 інших членів „Японської червоної армії", які були звільнені із тюрми японським урядом взаміну за звільнення цих 50-ох закладників. Але терористи взяли із собою 4-ох добровільців - закладників, двох японських і двох маляйських урядовців.

Як відомо, „Японська червона армія", яка начислює коло 300 членів, протягом останніх кількох років повнила ряд інших терористич них акцій. У 1972-му році члени цієї лівої терористичних акцій. У 1972-му вищі Лод у Тель-Авіві, Ізраїль, вбили 26 осіб, переважно паломників із Пуерто-Ріко, і поранили тоді понад 200 інших людей.

Відбудуться єрейські свячення о. діякона Романа Големби

Стемфорд. — Дня 10-го серпня ц.р. в часі відпусту в Словтебурґу, Владика Йосиф Шмондюк, єпископ Стемфордський, уділить єрейських свячень отцеві діяконові Романові Ґолембі. Стемфордська Єпархія одержить нового служителя у Христовому винограднику.

Новопоставлений єрей Роман Ґолемба народився в Мільгайм, Німеччина, в році 1947. Малою дитиною в році 1949 переїхав з батьками (Степаном і Оленою) до Бразилії і замешкав в Куритибі, Парана. До народної публічної школи ходив з року 1954. Перше святе Причастя одержав з рук о. Нички, ЧСВВ, в Куритибі. В році 1961 вступив до гімназії і вже в середині другого року навчання родина Ґолембів переїхала до Америки та осіла в Бостоні.

В часі науки в середній школі Роман почув покликання до священичого стану і за допомогою о. пароха Еміліяна Шараневича вступив до семінарії св. Василія Великого у Стемфорді, Конн.

Після закінчення Колеґії св. Василія в році 1971, у вересні того ж року Владика Йосиф вислав Романа до Риму на теологічні студії. В Римі замешкав в Семінарії св. Йосафата і рівночасно учащав на виклади богословії в університеті Урбаніяна. Тут покінчив трирічний богословський курс, а на четвертий рік перейшов до Папського Орієнтального Інституту, який покінчив з кінцем шкільного року 1975.

Під кінець студій Владика Мирослав Марусин уділив Романові Ґолембі 18-го травня піддияконські свячення, а 15 червня 1975 Владика Марусин уділив йому діяконських свячень.

Видання українських казок в Канаді нагороджене премією 1975

Вінніпеґ (КУК) — На престижевому конкурсі Нагороди Графічного Першенства, з-поміж книжок, виданих у 1975 році з ділянки молодіжної літератури в Канаді, ЗСА і Мехіко, першу нагороду признано за артистичне оформлення видання „Летючий Корабель та інші українські народні казки", виданого Централею Комітету Українок Канади через Голт Райнгарт і Вінстон (Канада) Лтд. в Торонті.

При цій нагоді повідомляється, що прямо з цього Видавництва в Торонто українські незаробіткові організації і установи можуть замовляти цю люксусову книжку українських казок в англійській мові з опустом 35%, цебто по $5.82 за книжку, замість реґулярної ціни $8.95. Замовлення з тим опустом треба адресувати до названої фірми в Торонті на адресу 55 Гернер Аве., до уваги пані Ерми Губбінс, асистентки директора продажу.

ВАЖЛИВИЙ ІСТОРИЧНИЙ ДОКУМЕНТ

(Закінчення зі стор. 2-ої)

вою, зліпити два-три речення на ній". Як військовик він має, мабуть, якусь інженерську освіту, бо він згадує: „У 1961 р. у збірнику Львівського політехнічного інституту було надруковано мою науково - технічну статтю. Потім її дискримінаційно вилучили із збірника, бо декому не подобалось, що стаття написана українською мовою. Довелось статтю перекласти на російську мову і надрукувати її в журналі „Автоматика и приборостроение" (ч. 4, 1962 р.)". Ще до конференції він брав активну участь у полеміці про національне питання в „СРСР", написавши у зв'язку з виступом письменника Солоухіна статтю „За настоящую, действительно братскую дружбу народов", а 1961 р. написав про це листа до М. Хрущова. Разом з тим із його „Виступу" видно, що він обізнаний з історією українського відродження XIX ст., знає про заборони української мови в царській Росії, а також правильно розуміє мовну політику та умови розвитку мови взагалі. Про це він говорить палко, з великою щирістю українського патріота гостро картає російських шовіністів дореволюційного й „радянського" часу, як не жаліє й їхніх колишніх та сучасних українських полигачів чи, як він каже, „самоїдів". Згадавши „валуєвих", „юзефовичів", він натаврував і того, що його большевики вважають за свого недоторканого „святого", — В. Бєлінського, якого він називає „шовіністичним писакою" та „пискуном", „протилежним" до тих росіян, які ставилися прихильно до українців, — Герцена, Чернишевського, Добролюбова й ін. Атакуючи сучасних „самоїдів", він цвьохнув і організатора конференції І. Білодіда. „І. Білодід, ще бувши міністром освіти, нічого не зробив доброго для української мови в школах, — каже він. — А зараз ставши директором Інституту мовознавства АН УССР, пише статті на взірець такої, яка надрукована в журналі „Вітчизна" ч. 2, випускає всілякі брошури, а от про рідну українську мову, про її пропаганду, про необхідність любити її, поширювати в житті, запроваджувати викладання в навчальних закладах українською мовою Білодід не піклується і нічого не видав, а робив усе якраз навпаки. І в доповіді тут, на конференції, він нічого про любов до рідної мови, про поширення української мови не сказав. Він носиться з ворожою теорійкою „двомовности". Критикує він (Лобко) ще М. Шамоту, І. Кравцева, письменника Арсена Іщука, який виступав на конференції так ганебно, що слухачі не давали йому говорити. „По якому праву така людина може вважати себе українським літератором?" — запитує Лобко. У своєму „Виступі" Лобко згадує численні факти з русифікаційного тиску на український нарід, зневажання його національної гідности, вилучення української мови з ужитку в усіх сферах його життя. Він правильно розуміє соціяльну зумовленість збереження й розвитку мови. „Як прегарний садок, як лани золотої пшениці й жита, як луки й діброви можуть рости й розвиватися на доброму ґрунті, так і мова кожного народу потребує ґрунту для свого існування, без якого вона захиріє, загине. Цим ґрунтом, цією основою існування мови (може бути тільки те — В. Ч.), щоб вона широко, на повну силу, на ввесь голос лунала у всіх сферах нашого життя. А це означає і включає в себе відсутність утисків для мови, фактичне, а не деклярaтивне створення умов для її вживання". Не забув Василь Лобко згадати й того, що „сталіно-кагановичі... ліквідували українські вогнища культури на Кубані, в Сибіру, на Далекому Сході та інших районах, де проживають мільйони українців". Він навіть згадує факт, що „громадськість України вже неодноразово ставила це питання перед відповідними організаціями Республіки, але ніяких наслідків не маємо й на сьогодні... Ми не одержали відповіді на пропозицію... відновлення українських культурних закладів у тих районах, де проживають мільйони українців (Сибір, Казахстан, Далекий Схід)".

Це тільки основні думки „Виступу" Василя Лобка, палкого українського патріота, — читач і дослідник можуть знайти в цьому тексті більше потрібних інформацій для вивчання історії большевицької мовної політики 50-60 років нашого сторіччя. Річ ясна, що цей виступ, як і сама київська конференція були можливі за того зигзагу хрущовської національної політики, коли була в розпалі ліквідація „проклятого н а р о дами культу Сталіна", як висловлюється Василь Лобко. А що за диктатури Л. Брежнєва цю „ліквідацію" припинено із звичайними для большевицьких зигзагів людськими жертвоприносинами, коли всіх, хто виявив себе активно у процесі цієї „ліквідації", позапроторювано у в'язниці й табори, то можна припускати, що Василеві Лобкові не минувся цей його виступ безкарно.

Але мені нічого не відомо про його долю.

ВІДІЙШЛИ ВІД НАС

МИХАЙЛО СОСНОВСЬКИЙ, член УНС Відд. 25 Т-ва Свобода в Джерзі Сіті, Н. Дж., помер 25-го липня 1975 р. на 56-му р. ж. Став членом УНС в 1971 р. Полишив у смутку дружину Оксану і рідню. Похорон відбувся 30 липня 1975 р. на цвинтарі св. Андрія в Бавнд Бруку, Н. Дж.
Вічна Йому Пам'ять!
Управа Відділу

МАРІЯ К. ГОРБАНЬ, членка УНС Відд. 336 Т-ва Сокіл в Клівленді, Огайо, померла 29-го червня 1975 р. на 17 р. ж. Нар. в Клівленді, Огайо і стала членкою УНС в 1962 р. Полишила в смутку батьків і сестру Анну. Похорон відбувся 2 липня ц. р. на цвинтарі св. ап. Петра і Павла в Пармі, Огайо.
Вічна Їй Пам'ять!
Гр. Кисіль, секр.

АННА РУДНИЦЬКА, членка УНС Відд. 161 Б-ва св. Василія в Амбрідж, Па., померла 21 липня 1975 р. на 79 р. ж. Стала членкою УНС 1955 р. Полишила в смутку сина Антона, дочки Луку і Гелену, 7 внуків і 2 правнуків. Похорон відбувся на цвинтарі св. ап. Петра і Павла в Амбрідж, Па.
Вічна Їй Пам'ять!
А. Джула, секр.

ІВАН СОЛОМАХА, член УНС Відд. 182 Т-ва Укр. Січ в Клифтоні, Н. Дж., помер 5-го липня 1975 р. на 57 р. ж. Нар. в с. Тубільці, Україна, став членом УНС 1965 р. Полишив у смутку 3 дочки: Світляну, Неонілю і Ганну. Похорон відбувся 7 липня ц. р. на цвинтарі св. Андрія в Бавнд Бруку, Н. Дж.
Вічна Йому Пам'ять!
Гр. Клименко, секр.

ВАРВАРА ГОЛУБОВИЧ — членка УНС Відд. 322 С-ва Преч. Діви Марії в Мейпелвуді, Н. Дж., померла 21-го липня 1975 р. на 82 р. ж. Стала членкою УНС в 1934 р. Полишила в смутку сина Йосифа. Похорон відбувся 24 липня 1975 р. на цвинтарі Гейт оф Гевен в Іст Гановер, Н. Дж.
Вічна Їй Пам'ять!
А. Кейбіда, секр.

МИКОЛА КЛЬОП, член УНС Відд. 283 Т-ва Запор. Січ в Авбурн, Н. Й., помер 20-го червня 1975 р. на 56 р. ж. Став членом УНС в 1963 р. Полишив у смутку дружину Катерину, сестру Анну і ... Похорон відбувся 22 червня 1975 р. на цвинтарі св. Йосифа в Авбурн, Н. Й.
Вічна Йому Пам'ять!
Гр. Гаврищків, секр.

МАРІЯ ГОРБАНЬ — членка УНС Відд. 240 Т-ва ім. Є. Коновальця в Клівленді, О., померла 29 червня 1975 р. на 17 р. ж. Нар. в Клівленді, Огайо і стала членкою УНС в 1962 р. Полишила в смутку батьків Михайла і Катерину, сетру Анну і родину. Похорон відбувся 2 липня ц. р. на цвинтарі св. ап. Петра і Павла в Пармі, Огайо.
Вічна Їй Пам'ять!
М. Кігічак, секр.

ПЕТРО СТАСИШИН, член УНС Відд. 146 Т-ва ім. Ів. Франка в Детройті, Міш., помер 19 червня 1975 р. на 56 р. ж. Нар. в м. Луцьку, Україна. Полишив у смутку дочку Ольгу, брата Бориса, сестру Мирославу в Австралії і маму на Україні та родину. Похорон відбувся 23 червня ц. р. на цвинтарі Голи Сепалчер в Трой, Міч.
Вічна Йому Пам'ять!
Т. Корбяк, секр.

МАРКО КРИСЬКІВ — член УНС Відд. 240 Т-ва ім. Є. Коновальця в Клівленді, О., помер 7 липня 1975 р. на 71 р. ж. Нар. в с. Іщків, пов. Підгайці і став членом УНС 1950 р. Полишив у смутку дружину Катерину, 2 синів, дочку та 6 внуків. Похорон відбувся 10 липня ц. р. на цвинтарі св. Андрія в Пармі, Огайо.
Вічна Йому Пам'ять!
М. Кігічак, секр.

АНТІН ЗАПОЛЮХ, член УНСоюзу Відд. 270 Б-ва св. І. Хрестителя в Джерзі Сіті, Н. Дж., помер на 55 р. ж. Нар. в с. Кутно, Україна і став членом УНС 1975 р. Полишив у смутку дружину Катерину, дочку Анну, 2 синів Володимира і Івана. Похорон відбувся 18 липня ц. р. на цвинтарі св. Андрія в Бавнд Бруку, Н. Дж.
Вічна Йому Пам'ять!
Ст. Островський, секр.

ІВАН КЛОК — довголітній член УНС Відд. 234 Т-ва Запор. Січ в Елизабет, Н. Дж., помер 21 липня 1975 р. на 78 р. ж. Нар. в с. Стоянці, пов. Мостиська, Україна і став членом УНС в 1940 р. Полишив у смутку дружину Марію, 2 синів і 6 внуків. Похорон відбувся на цвинтарі у Вестфілд, Н. Дж.
Вічна Йому Пам'ять!
І. Іванік, секр.

СТАНИСЛАВ МОЖЕВСЬКИЙ — член УНС Відд. 464 Т-ва ім. Л. Українки в Ошаві, Канада, помер 21-го червня 1975 р. на 79 р. ж. Нар. в с. Заставна, Україна і став членом УНС 1959 р. Полишив у смутку дружину Олену, 3 синів, 6 внуків та 2 правнуків. Похорон відбувся 24 червня 1975 р. на цвинтарі св. Григорія в Ошава, Онт., Канада.
Вічна Йому Пам'ять!
М. Хомин, секр.

ІВАН ПАРТИКА, член УНС Відд. 89 Б-ва св. Миколая в Вілкіс-Бер, Па., помер 17 липня 1975 р. на 68 р. ж. Нар. в Вілкіс-Бер, Па. і став членом УНС 1940 р. Полишив у смутку дружину, сина, 2 дочки, 10 внуків. Похорон відбувся 21 липня ц. р. на цвинтарі Пресв. Серця в Даллас, Па.
Вічна Йому Пам'ять!
В. Валігун, секр.

ТЕОДОР СОЛОДКИЙ, член УНС Відд. 146 Т-ва ім. Ів. Франка в Детройті, Міч., помер 14 червня 1975 р. на 88 р. ж. Нар. в Україні і став членом УНС в 1933 р. Полишив у смутку синів: Павла і Стенли, братів Миколу і Стефана, 6 внуків та родину. Похорон відбувся 17 червня 1975 року, на цвинтарі Мт. Олівет в Детройті, Міч.
Вічна Йому Пам'ять!
Г. Корбяк, секр.

СТЕФАН ТЕРЛЕЦЬКИЙ — член УНС Відд. 137 Т-ва ім. Б. Хмельницького в Вест Істон, Па., помер 20 травня 1975 р. на 84 р. ж. Нар. в Росохах, Ст. Самбір і став членом УНС в 1915 р. Полишив у смутку сина Івана, 2 дочки Анну і Марію та 3 внуків. Похорон відбувся 24 травня ц. р. на цвинтарі св. Духа в Вагнерсвілл, Па.
Вічна Йому Пам'ять!
Ст. Колодруб, секр.

ТАРЗАН Ч. 7342 Розмова приятелів

Як тобі, Тарзане, подобається твій конвой із джетових літаків?

Дуже показний, генерале Ітс... Дійсно гарні літаки!

Живучи в джунглях ти напевно відчуваєш брак такого технічного прогресу!

Я стараюся заповнити цю проґалину тим, що працюю для суспільного прогресу! Як відомо, його дуже потрібно в Африці!

Добре сказано, Тарзане! Якщо б ми в тій ділянці мали хоч частину тих успіхів, що їх маємо в технології, яким чудовим був би цей світ!